

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної і навчальної роботи
та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від

_____ 2017 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

КУРОРТОЛОГІЯ

підготовки магістра спеціальності

241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”

освітньої програми (спеціалізації)

Готельно-ресторанна справа, Туризм

Програма навчальної дисципліни „КУРОРТОЛОГІЯ” підготовки магістра, галузі знань 24 „Сфера обслуговування”, спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”, за освітніми програмами Готельно-ресторанна справа, Туризм

Розробники: доцент кафедри туризму та готельного господарства, к.геогр.н., доц. Ільїна О.В.

Рецензент: доцент кафедри фізичної географії, к. геогр. н, доц. Чижевська Л.Т.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри туризму та готельного господарства

протокол № від 20 р.

Завідувач кафедри

проф. Ільїн Л.В.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № від 20 р.

Голова науково-методичної

комісії

факультету

Поручинський В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	24 „Сфера обслуговування”	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”,	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 18 год.
ІНДЗ: €	Готельно-ресторанна справа, Туризм Магістр	Практичні (семінарські) 22 год.
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	24 „Сфера обслуговування”	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм”,	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 14 год.
ІНДЗ: €	Готельно-ресторанна справа, Туризм Магістр	Практичні (семінарські) 18 год.
		Самостійна робота 74 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Курортологія в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: курортологія як комплексна наука; класифікація та географія курортів Світу, основні тенденції розвитку курортів різних країн; класифікація та географія курортів України, основні курортно-рекреаційні райони; лікувальний туризм як сучасний напрям курортної медицини; природні лікувальні ресурси України; функціонування та розвиток санаторно-курортних територій України.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курортології. Організація санаторно-курортного господарства					
Тема 1. Курортологія як наука	14	2	4	8	
Тема 2. Курорти – провідний сегмент туристського ринку. Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму	14	2	4	8	
Тема 3. Рекреаційно-курортне районування території України	12	2	2	8	
Тема 4. Види і методи курортного лікування	12	2	2	8	
Тема 5. Організація санаторно-курортного лікування	12	2	2	8	
Разом за змістовим модулем 1	64	10	14	40	
Змістовий модуль 2. Природні лікувальні ресурси та їх використання					
Тема 6. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані	14	2	2	8	2
Тема 7. Клімат та кліматотерапія. Методи кліматолікування. Медична кліматологія	14	2	2	8	2
Тема 8. Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення	14	2	2	8	2
Тема 9. Лікувальні грязі (полоїди та полоїдо-лікування)	14	2	2	8	2
Разом за змістовим модулем 2	56	8	8	32	8
Усього годин	120	18	22	72	8

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади курортології. Організація санаторно-курортного господарства					
Тема 1. Курортологія як наука	14	2	2	8	2
Тема 2. Курорти – провідний сегмент туристського ринку. Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму	14	2	2	8	2
Тема 3. Рекреаційно-курортне районування території України	12	2	2	8	
Тема 4. Види і методи курортного лікування	10		2	8	
Тема 5. Організація санаторно-курортного лікування	14	2	2	8	2
Разом за змістовим модулем 1	64	8	10	40	6
Змістовий модуль 2. Природні лікувальні ресурси та їх використання					
Тема 6. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані	16	2	2	10	2
Тема 7. Клімат та кліматотерапія. Методи кліматолікування. Медична кліматологія	14	2	2	8	2
Тема 8. Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення	14	2	2	8	2
Тема 9. Лікувальні грязі (полоїди та полоїдо-лікування)	12		2	8	2
Разом за змістовим модулем 2	56	6	8	34	8
Усього годин	120	14	18	74	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5.1

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
Курорти – провідний сегмент туристського ринку	1. Історія розвитку курортної справи. 2. Курорти України. 3. Визначення класифікації курортів.	8
Клімат та кліматотерапія	1. Географічне положення курортів та клімат курортів. Кліматичні курорти та кліматичне лікування. 2. Характеристика медичного оцінювання погоди та клімату. 3. Кліматичні споруди. Санаторно-технічне обладнання курортних споруд.	6

Методи кліматолікування. Медична кліматологія.	1. Визначення аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. 2. Методи кліматолікування . 3. Фізичні та фізіологічні основи дизиметрії і дозування кліматолікувальних процедур – їх характеристика. 4. Використання клімату з лікувальною метою. Аналіз впливу клімату на організм, адаптація, акліматизація. 5. Кліматичні курорти. 6. Загартовування, види загартовування – вплив клімату на організм людини.	6
Лікування водою. Лікування паром.	1. Питна вода, питної прісної води. 2. Особливості лікувального впливу на організм прісної води. 3. Водні ресурси України і їхнє цільове використання в санаторно-курортній справі. 4. Водні процедури, напрямки водо-лікувальних процедур. 5. Вплив водолікувальних процедур на організм. 6. Історія лазень і саун. 7. Лікування паром. 8. Використання різних бань.	6
Плоди та мінеральні водойми. Лікування глиною.	1. Характеристика хімічного змісту пелоїдів та мінеральних водойм. 2. Визначення механізму дії грязьових процедур на організм. 3. Характеристика використання пелоїдів, глини та інших субстанцій з метою лікування.	6
Фітотерапія. Апітерапія.	1. Використання рослин, їх властивості. 2. Самолікування. 3. Вживання алкоголю та лікування. 4. Мед та його використання при хворобах.	4
Лікувальна фізкультура, масаж.	1. Використання ЛФК на курортах. 2. Використання масажу у санаторно-курортних умовах.	4
Організація санаторно-курортного лікування.	1. Санаторно-курортне годування. 2. Санаторно-курортне лікування. 3. Дієти у санаторно-курортному лікуванні.	6
Хвороби серцево-судинної системи та її лікування в умовах курортів. Санаторно-курортне лікування органів дихання.	1. Хвороби серця, лікування. 2. Визначення хвороб органів дихання, лікування. 3. Спелеотерапія, таласотерапія.	6
Санаторно-курортне лікування хвороб органів шлунка. Курортне лікування кишечника.	1. Хвороби шлунку, хронічні хвороби шлунка. 2. Хронічні захворювання кишечника. 3. Використання курортів для лікування хвороб шлунка та кишечника.	4
Використання санаторно-курортних умов з метою лікування обміну речовин та ожиріння.	1. Цукровий діабет (ЦД). 2. Ожиріння. 3. Лікування ЦД та ожиріння в умовах санаторно-курортних.	4
Санаторно-курортне лікування хвороб печінки. Курортне лікування хвороб нирок та сечовідних протоків.	1. Хронічні хвороби печінки – холецистит, холангіт, гепатит. 2. Хронічні хвороби нирок та сечовідних протоків – сечокам'яна хвороба, хронічні пієлонефрит, цистит, простатит, аденома простати.	4

Курортне лікування хвороб опорно-рухового апарату.	1. Хвороби опорно-рухового апарату – ревматоїдний, бруцельозний, подагричний артрити, поліартрит, радикуліт. 2. Характеристика використання умов курортів для методів фізичного лікування хвороб опорно-рухового апарату.	4
Лікування хвороб головного мозку. Психотерапія в умовах курорту.	1. Хвороби головного мозку. Атеросклероз. Параліч. Мігрень. Міжреберна невралгія. 2. Мозковий інсульт, травми головного мозку, мігрень та їх лікування на курортах. 3. Перша допомога при хворобах мозку й нервів. 4. Психотерапія в умовах курорту. 5. Праця служби психотерапії.	4
Разом		72

Таблиця 5.2

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
Курорти – провідний сегмент туристського ринку	1. Історія розвитку курортної справи. 2. Курорти України. 3. Визначення класифікації курортів.	8
Клімат та кліматотерапія	1. Географічне положення курортів та клімат курортів. Кліматичні курорти та кліматичне лікування. 2. Характеристика медичного оцінювання погоди та клімату. 3. Кліматичні споруди. Санаторно-технічне обладнання курортних споруд.	6
Методи кліматолікування. Медична кліматологія.	1. Визначення аеротерапії, геліотерапії, таласотерапії, спелеотерапії. 2. Методи кліматолікування . 3. Фізичні та фізіологічні основи дизиметрії і дозування кліматолікувальних процедур – їх характеристика. 4. Використання клімату з лікувальною метою. Аналіз впливу клімату на організм, адаптація, акліматизація. 5. Кліматичні курорти. 6. Загартовування, види загартовування – вплив клімату на організм людини.	6
Лікування водою. Лікування паром.	1. Питна вода, питної прісної води. 2. Особливості лікувального впливу на організм прісної води. 3. Водні ресурси України і їхнє цільове використання в санаторно-курортній справі. 4. Водні процедури, напрямки водо-лікувальних процедур. 5. Вплив водолікувальних процедур на організм. 6. Історія лазень і саун. 7. Лікування паром. 8. Використання різних бань.	6

Плоди та мінеральні водойми. Лікування глиною.	1. Характеристика хімічного змісту пелоїдів та мінеральних водойм. 2. Визначення механізму дії грязьових процедур на організм. 3. Характеристика використання пелоїдів, глини та інших субстанцій з метою лікування.	6
Фітотерапія. Апітерапія.	1. Використання рослин, їх властивості. 2. Самолікування. 3. Вживання алкоголю та лікування. 4. Мед та його використання при хворобах.	4
Лікувальна фізкультура, масаж.	1. Використання ЛФК на курортах. 2. Використання масажу у санаторно-курортних умовах.	4
Організація санаторно-курортного лікування.	1. Санаторно-курортне годування. 2. Санаторно-курортне лікування. 3. Дієти у санаторно-курортному лікуванні.	6
Хвороби серцево-судинної системи та її лікування в умовах курортів. Санаторно-курортне лікування органів дихання.	1. Хвороби серця, лікування. 2. Визначення хвороб органів дихання, лікування. 3. Спелеотерапія, таласотерапія.	6
Санаторно-курортне лікування хвороб органів шлунка. Курортне лікування кишечника.	1. Хвороби шлунку, хронічні хвороби шлунка. 2. Хронічні захворювання кишечника. 3. Використання курортів для лікування хвороб шлунка та кишечника.	4
Використання санаторно-курортних умов з метою лікування обміну речовин та ожиріння.	1. Цукровий діабет (ЦД). 2. Ожиріння. 3. Лікування ЦД та ожиріння в умовах санаторно-курортних.	4
Санаторно-курортне лікування хвороб печінки. Курортне лікування хвороб нирок та сечовідних протоків.	1. Хронічні хвороби печінки – холецистит, холангіт, гепатит. 2. Хронічні хвороби нирок та сечовідних протоків – сечокам'яна хвороба, хронічні пієлонефрит, цистит, простатит, аденома простати.	4
Курортне лікування хвороб опорно-рухового апарату.	1. Хвороби опорно-рухового апарату – ревматоїдний, бруцельозний, подагричний артрити, поліартрит, радикуліт. 2. Характеристика використання умов курортів для методів фізичного лікування хвороб опорно-рухового апарату.	4
Лікування хвороб головного мозку. Психотерапія в умовах курорту.	1. Хвороби головного мозку. Атеросклероз. Параліч. Мігрень. Міжреберна невралгія. 2. Мозковий інсульт, травми головного мозку, мігрень та їх лікування на курортах. 3. Перша допомога при хворобах мозку й нервів. 4. Психотерапія в умовах курорту. 5. Праця служби психотерапії.	4
Разом		74

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Підготувати науково-дослідний реферат на одну із запропонованих тем обсягом до 25 сторінок друкованого тексту і належно оформити відповідно вимогам до такого виду робіт:

1	Сутність і складові сучасної курортної медицини
2	Система організації охорони здоров'я в Україні та місце в ній санаторно-

	курортної галузі
3	Стан здоров'я дорослого та дитячого населення України та чинники, що на нього впливають. Статистика захворюваності і смертності
4	Система таймшеру у курортній справі: засади, принципи та функціональні можливості
5	Лікувально-оздоровчий туризм у Світі та в Україні
6	СПА-туризм: напрями, тенденції та перспективи розвитку у Світі. Діяльність СПА-організацій
7	Сучасний стан санаторно-курортної галузі України
8	Нормативно-правове забезпечення діяльності санаторно-курортної галузі: закони, документи МОЗ України, Фонду соціального страхування тощо
9	Урядові та неурядові організації. Діяльність і структура ВАФК
10	Курортополіс Трускавець – історія та сучасні тенденції розвитку
11	Суть поняття «здоров'я». Методи його збереження та відновлення. Профілактика
12	Адаптація та акліматизація на курортах
13	Аніони, іонізація повітря. Аніони і здоров'я людини
14	Роль води у природі та житті людини
15	Фізична реабілітація – суть, зміст та методи
16	Роль лікувального харчування. Дієтотерапія
17	Масаж і його види
18	Альтернативні традиційні і нетрадиційні методи оздоровлення
19	Емоції та здоров'я. Психотерапія – суть, зміст та види
20	Основні принципи комбінованого та сполученого застосування лікувальних фізичних факторів

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7.1

Поточний контроль (має = 40 балів)									Модульний контроль (має = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2				Модуль 3			
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	3	3	3	3	3	5	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 7.2

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Заваріка Г.М. Курортна справа: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 264 с.

Кушнірук Ю.С. Рекреалогія: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2015. – 148 с.

Лобода М.В., Колесник Э.А. Основы курортологии. – К.: Изд. Куприянова. 2003. – 238 с.

Степанов Е.Г. Основы курортологии: Уч. пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 326с.

Степанов Е.Г. Основы санаторно-курортного лечения: Уч. пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 332с.

Степанов Е.Г. Основы курортологии и санаторно-курортное лечение: Учеб. пособие. – Харьков: Изд-во „Кроссродд”, 2007. - 584с.

Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2006. – 264 с.

Туристична курортологія / Укл.: Бойко І.Д., Савранчук Л.А. – Чернівці: Рута, 2007. – 116 с.

Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Курорти – провідний сегмент індустрії туризму. Класифікації курортів.
2. Типологія та міжнародні класифікації курортів.
3. Санаторно-курортні й оздоровчі заклади, їх типізація.
4. Історія розвитку санаторно-курортної справи у світі, етапи розвитку.
5. Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні.
6. Кліматолікування у санаторно-курортній практиці.
7. Вплив клімату на організм людини. Типи і класи клімату.
8. Бальнеолікування у санаторно-курортній практиці.
9. Типи мінеральних вод та їх застосування у санаторно-курортному господарстві.
10. Лікувальні мінеральні води України.
11. Грязелікування. Основні типи лікувальних грязей.
12. Лікування глиною у курортній практиці.
13. Водні рекреаційні ресурси в курортології
14. Термотерапія в санаторно-курортному лікуванні.
15. Таласотерапія та SPA-процедури у курортній практиці.
16. Фітотерапія в курортній практиці.
12. Апітерапія у курортній практиці.

16. Нетрадиційні методи оздоровлення.
14. Фізіотерапія: поняття, методи.
15. Новітні талласорекреаційні технології.
17. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори.
18. Лікувальна фізкультура та лікувальний масаж.
19. Управління санаторно-курортними закладами.
20. Курортний комплекс України та його характеристика.
21. Розвиток лікульно-оздоровчого туризму в країнах Північної Європи.
22. Розвиток курортної справи в Чехії. Характеристика найвідоміших курортів.
23. Бальнеологічні курорти Німеччини, їх характеристика.
24. Бальнеологічні курорти Австрії, їх характеристика
25. Кліматичні курорти Італії, їх характеристика
26. Бальнеологічні курорти Франції, їх характеристика
27. Кліматичні курорти Франції, їх характеристика
28. Кліматичні курорти Туреччини, їх характеристика.
29. Кліматичні курорти Єгипту, їх характеристика.
30. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в Греції.
31. Курорти Болгарії, їх характеристика.
32. Курорти Хорватії, їх характеристика.
33. Кліматичні курорти Чорногорії, їх характеристика.
34. Лікувально-оздоровчий туризм в країнах Північної Америки.
35. Курортне господарство Азії.
36. Бальнеологічні курорти Азії.
37. Кліматокумисолікувальні курорти.
38. Приморські курорти Азії.
39. Курорти Африки.
40. Курорти Австралії та Океанії.